

COLLECTIEF VERLOF

LESMAF DEFECT 8+

2DE & 3DE GRAAD LAGER

INLEIDING

DEFECT (8+)

Dag beste leerkracht!

Wat fijn dat je komt kijken naar onze voorstelling.

We kijken er naar uit om jullie te zien verschijnen in de zaal.

Waarschijnlijk lees je dit om je bezoek voor te bereiden? Wat fijn!

Deze lesmap is met veel zorg in elkaar gestoken.

We willen namelijk dat een theatervoorstelling zich niet enkel beperkt tot de voorstelling zelf.

Een voorstelling is voor ons slechts geslaagd als het een totaalbeleving is, waarbij de inhoud nog lang mag nazinderen. Hopelijk mag Defect reacties uitlokken, vragen oproepen, herinneringen of eigen ervaringen naar boven doen komen,... Laat de voorstelling een startpunt zijn, om het gesprek op gang te brengen.

Deze lesmap is opgedeeld in twee delen: vooraf en achteraf.

Bij voorkeur krijgen de leerlingen zowel de voorbereiding als de naverwerking. Indien er tijdsgebrek is, dan richt je je het beste vooral op de naverwerking.

Vooraf   ← [ctrl+klikken voor de koppeling](#)

[Informatie over Collectief Verlof, enkele opwarmers voor in de klas, voorstelling voorspellen](#)

Achteraf   ← [ctrl+klikken voor de koppeling](#)

[Nabespreking, discussie, creatieve opdrachten](#)

We maakten Defect speciaal voor de 2de en 3de graad van het lager onderwijs. Hiervoor voerden we gesprekken met jongeren, lazen fragmenten aan hen voor, hebben we gezocht naar raakvlakken in hun belevingswereld en naar wat hen in beweging kan zetten. We hopen dat jullie even hard genieten tijdens het kijken, als wij tijdens het spelen!

Tine, Charlotte, Lucas, Jonas en Bart

VOORAF

KENNISMAKING

COLLECTIEF VERLOF? WIE EN WAT? 🤖

Collectief Verlof is het theatergezelschap van Bart van der Heijden, een acteur én theatermaker. Voor elke nieuwe voorstelling werkt hij samen met andere makers. Dit keer zijn dat Charlotte Wellens (acteur), Tine Roggeman (acteur) en Lucas Heytens (muzikant). Het gezelschap maakt voorstellingen (voor alle leeftijden) over “de mens”. Ze zoeken naar de kleine (en soms lelijke) kantjes, de onhandigheid en onbeholpenheid en proberen die typische menselijke trekjes te begrijpen.

Wat Collectief Verlof uniek maakt, is dat ze met hun voorstellingen geen antwoord willen vinden op een vraag, maar dat ze de vraag eigenlijk aan het publiek stellen. Ze laten een stukje uit iemands wereld zien en nodigen het publiek uit om daarover na te denken.

Als jullie straks dus gaan kijken naar de voorstelling, zijn we vooral heel nieuwsgierig naar wat jullie vinden van wat de personages doen, hoe jullie het misschien anders zouden doen, ...

Meer info:

<https://www.collectiefverlof.be>

OPWARMERS

ZOEK DE LINK 🔍

Klasopstelling: klassikaal, iedereen met zicht op (digi)bord

Doel: door het verband te zoeken uitkomen tot de titel van de voorstelling

Zo werkt het:

- De leerkracht toont 3 afbeeldingen ([zie hier](#)).
- De leerlingen benoemen wat ze zien en zoeken wat de link is tussen deze afbeeldingen: Stuk/Kapot/Defect
- De leerkracht stelt volgende vragen:

- Wat doen we daar nu mee? **herstellen/weggooiën/recycleren/...**
- Wat was er ooit 'defect' gegaan, waar je veel verdriet om had?
- Wat heb je toen gedaan? Met wat er stuk ging, maar ook om je beter te voelen?
- Kan jij zelf ook 'defect' zijn? Hoe dan?
- Kan jij je ook defect voelen? Hoe dan?

DE MEEST UNIEKE LEERLING VAN DE KLAS ↔

Klasopstelling: de leerlingen staan om te beginnen in het midden van de klas

Doel: op een actieve manier leren wat de verschillen zijn in deze klasgroep

Zo werkt het: (verklap nog niet dat je de meest unieke leerling zoekt met deze opdracht)

- De leerkracht duidt vier hoeken aan in de klas en noemt die A, B, C en D
- De leerkracht doet vervolgens 4 uitspraken (A, B, C en D)
- De leerlingen kiezen EERLIJK wat voor hen (het meest) klopt en gaan in de juiste hoek staan.
- De leerkracht deelt elastiekjes uit aan de hoek met de minste leerlingen. (Die zijn het meest uniek.)
- Dit wordt herhaald tot alle uitspraken gedaan zijn. Wie heeft de meeste elastiekjes?
- **WE HAVE A WINNER!** En meteen ook het thema van de voorstelling: **anders zijn/voelen**

1. **A)** Ik ben enig kind. **B)** Ik heb 1 broer/zus. **C)** Ik heb meerdere broers/zussen. **D)** Ik ben deel van een tweeling/drieling.
2. **A)** Ik ben verliefd. **B)** Ik ben niet verliefd, maar wel op zoek. **C)** Ik ben niet verliefd en niet op zoek. **D)** Ik ben verliefd op de leerkracht.
3. Ik ben **A)** Nog nooit verhuisd. **B)** 1x verhuisd. **C)** 2x verhuisd. **D)** meer dan 2x verhuisd.
4. Ik heb **A)** 2 mama's. **B)** 2 papa's. **C)** Een mama en een papa. **D)** meerdere of geen mama's/papa's
5. Mijn haar is **A)** Blond. **B)** Bruin. **C)** Ros. **D)** Geen van de vorige.
6. Ik spreek vloeiend **A)** 1 taal. **B)** 2 talen. **C)** 3 talen. **D)** meer dan 3 talen.
7. Ik ben **A)** vaak verlegen. **B)** heel enthousiast. **C)** een echte dromer. **D)** een echte denker.

VOORSPELLING

TITEL EN AFFICHE

Ga naar [de website](#) en klik op de afbeelding van DEFECT om deze te vergroten. Toon deze aan de leerlingen. Volgende vragen kun je gebruiken ter inspiratie:

- Wat zie je? (de titel, naam gezelschap, een silhouette, website, ...)
- Wat is die persoon aan het doen? Waar zou die zijn?
- De titel is DEFECT. Wat wil dat ook alweer zeggen?
- Als je de titel en het beeld ziet. Waarover zou de voorstelling gaan denken jullie?
- Hoeveel mensen verwacht je op het podium?
- Hoe zal het decor eruit zien?

KORTE INHOUD

Lees het tekstje (enkel het schuingedrukte en het vetgedrukte) op de website voor aan de leerlingen. (Desnoods ook een tweede keer.)

- Wat weten we nu meer?
- Kun je dit linken aan de affiche?
- Wie is aan het woord in het schuingedrukte stukje?
- Welke vragen roept dit tekstje op? Waar ben je benieuwd naar?

HET SCHERM

Mens komt terecht 'in haar scherm'. Schermen zijn tegenwoordig overal.

Toon [deze afbeeldingen](#) aan de leerlingen.

- Wat is het? En waar kom je het tegen?

CREDITS

Op de website vind je onder de afbeelding een overzicht van wie er allemaal heeft meegewerkt aan de voorstelling. Je kunt dit aan de leerlingen laten zien (of met hen overlopen) om aan te tonen dat er een heel team bij betrokken is. Een voorstelling maak je niet alleen. En... zagen ze nu ook dat er livemuziek zal zijn?

Lucas Heytens muzikant

°1993

Is pianist, percussionist, accompanist en composer. In 2016 behaalde hij een masterdiploma voor piano en in 2017 een masterdiploma voor slagwerk aan het Lemmeninstituut in Leuven. Lucas is onder andere actief bij DRE, Charlie and the Music Factory, Duo Vanbever-Heytens, ...

HOE ZAT DAT OOK ALWEER? 🤖

We zijn ons ervan bewust dat sommige leerlingen zelden of nooit naar theater gaan.

Eenzijds omdat ze hiertoe nooit zijn aangemoedigd, anderzijds omdat hun interesses elders liggen. Hier hebben we natuurlijk alle respect voor. Met die wetenschap hebben we deze voorstelling ook gemaakt.

We willen dat DEFECT toegankelijk is, dicht bij hun leefwereld, beklijvend en met een nodige portie zelfrelativerende humor.

Maar een voorstelling bestaat enkel als er publiek is. Jullie dus!

We merken dat het zinvol is om met de leerlingen vooraf de theatercode door te spreken (naast het voorbereiden op de voorstelling zelf). Hier vind je alvast een houvast:

! Kom op tijd.

! Ga vooraf naar het toilet.

! Neem plaats waar de medewerkers aanduiden te gaan zitten.

Hoe weet je dat de voorstelling begonnen is?

En wanneer die gedaan is?

Wat mag wel/niet tijdens een voorstelling?

(Praten, reageren, emoties uiten, eten/drinken, gsm-gebruik, ...)

Jullie horen en zien ons, maar wij horen en zien jullie ook!

Wat is het verschil met een bezoek aan de bioscoop?

Hoe werkt een applaus?

(Hoe langer het duurt = hoe beter je het vond, acteurs danken ook de techniek, ze blijven terugkomen zolang het applaus blijft duren, wat is een staande ovatie? ...)

Oefen dit gerust! Wie wil er eens een applaus in ontvangst nemen?

ACHTERAF

NABESPREKING

VRAGENVUUR 🤖

Klasopstelling: zittend aan de lesbank of in kring.

Doel: op een respectvolle manier hun beleving delen + inzicht verwerven in de voorstelling

- Wat vond je grappig, verrassend, spannend, ontroerend?
- Waarover ging Defect? Welke thema's kwamen aan bod?
- Wat vond je van de muziek?
- Waar speelde het verhaal zich af?
- Hoe werd dit duidelijk gemaakt in spel, in muziek, in decor?
- *Personages, schermen, geluidjes, kostuums, ...*
- Wie kwam Mens allemaal tegen in haar scherm?
- Wat is een Pixel? *Een stukje van het scherm dat licht geeft, zodat je het beeld kunt zien.*
- Wat vinden Ma en Pa van hun Kind? Wat vindt ze van zichzelf? Wat vinden jullie?
- Mens is jarig. Waarom haat ze het?
- Waarom is Mens zo graag in het scherm?
- Wat is het defect van: *Spotify? Mute? Moji? Pixel? Mens?*
- Ken je zelf iemand die lijkt op 1 van de personages? Op welke manier?

DISCUSSIE

HET ZAL MIJ NOOIT OVERKOMEN! 🤖

Klasopstelling: in kleine groepjes (en bespreking klassikaal)

Doel: De leerlingen kunnen zich verhouden t.o.v. de personages en kunnen hun mening delen met anderen.

➔ Vul volgende uitspraken aan (verwijs waar mogelijk naar de personages) en bespreek

- Dit vind ik heel leuk aan mezelf, wat anderen misschien raar vinden: .....
- Je mag altijd jezelf zijn, omdat: .....
- Mocht jij in het scherm geboren zijn, wie of wat zou jij dan geweest zijn?
- En waarom?

CREATIEVE OPDRACHTEN keuzemenu

ADVIESBUREAU 🤖

Klasopstelling: in groepjes van +/- 4 leerlingen.

Doel: de voorstelling gaat onder andere over anders zijn / niet aanvaard worden / je ergens niet thuis voelen. Mens vlucht weg. Maar wat had ze nog allemaal kunnen doen? Via deze opdrachten proberen de leerlingen inzicht te verwerven in hoe om te gaan met moeilijke situaties en anders zijn.

Zo werkt het:

- De leerlingen krijgen per groepje een probleem voorgeschoteld waar ze samen een advies voor moeten bedenken.
- Ze krijgen enkele minuten de tijd om te bedenken welke raad ze kunnen geven.
- Tot slot: rollenspel! De persoon met het probleem 'belt' naar het adviesbureau. De klas luister mee wat het advies geworden is.
(eventueel kunnen ze het advies ook gewoon aan elkaar pitchen als er geen tijd is om het hen te laten spelen voor elkaar)

PROBLEEM A

Issam is een week op sportkamp. Hij blijft daar slapen. Hij is heel goed in zijn sport. Bij elke opdracht, is hij de beste van de groep. Hij ligt deze week op een kamer met andere jongens van zijn sportkamp. Hij kwam alleen op kamp en kent de anderen nog niet zo goed.

Zijn kamergenoten vinden het best vervelend dat hij in alles zo goed is. Daarom willen ze hem een lesje leren. Ze dagen hem uit allerlei gekke opdrachten te doen. Zo moet hij bijvoorbeeld doen alsof hij verliefd is op zijn slaapzak. Issam vindt dit geen leuke opdracht, maar doet het wel, want hij wil ook vrienden maken.

Na enkele opdrachten te hebben gedaan, merkt hij op dat 1 van zijn kamergenoten hem stiekem heeft gefilmd met de gsm. Hij deed alsof hij het niet zag. Hij is bang dat de beelden zullen rondgestuurd worden...

De dag daarna belt Issam naar het adviesbureau, want hij weet niet wat hij nu moet doen!

PROBLEEM B

Ayla is heel onzeker over zichzelf. Ze heeft een grote vlek op haar gezicht. Die heeft ze al vanaf de geboorte en is een deel van wie ze is. Ze probeert zich altijd op de achtergrond te houden. Het liefst is ze onzichtbaar. Ze is net verhuisd met haar mama naar een nieuwe stad. Vandaag is het de eerste schooldag op haar nieuwe school. Ze weet dat ze zichzelf zal moeten voorstellen. Alle ogen zullen op haar gericht zijn. Ze is bang dat ze haar raar zullen vinden, maar ze wil ook nieuwe vrienden kunnen maken.

Ze belt het adviesbureau om te weten hoe ze dit moet aanpakken.

PROBLEEM C

Matteo zit in het vijfde leerjaar. Op school heeft hij veel vrienden en wordt hij graag gezien. Hij is altijd vrolijk en praat met iedereen. Vandaag komen Louis en Ingmar bij hem thuis spelen. Wat zij niet weten is dat Matteo heel erg graag speelt met poppen. Hij heeft een hele verzameling barbiepoppen op zijn kamer. Nadat ze eerst wat in de tuin speelden, vragen ze nu of ze zijn kamer mogen zien. Hij is bang dat ze hem raar zullen vinden. Maar wil eigenlijk ook geen geheimen hebben voor zijn vrienden.

Hij belt snel naar het adviesbureau om te vragen wat hij moet doen.

UIT HET SCHERM

Klasopstelling: in duo's of trio's.

Doel: de voorstelling is niet het eindpunt van het verhaal. Deze opdracht doet de leerlingen verder nadenken over het gevolg van wat ze te zien kregen op het podium.

- ➔ Elk duo/trio bedenkt hoe zij de afloop zien van dit verhaal. Ze kunnen hun afloop pitchen aan elkaar, of nog beter: **ze spelen het!**

Mens is jarig en haar gasten komen. Ze is bang dat die weer zullen komen zeggen hoe raar ze haar vinden. Net als ze denkt dat er geen uitweg is, belandt ze in haar scherm. Haar redding! Maar dan geraakt de batterij leeg en moet ze terug. Op die manier redt ze haar nieuwe vrienden, maar wat met haar verjaardag? Hoe zal ze het nu aanpakken? Heeft ze nu meer vertrouwen in zichzelf dan voor ze in het scherm terecht kwam? Probeer volgende vragen te beantwoorden in jullie toneeltje:

- Wat hoop je dat ze zal zeggen tegen Ma en Pa?
- Wat hoop je dat ze zal zeggen tegen de gasten?
- Hoe zal ze haar 'bestaansdag' vieren vandaag?

Heeft de klas een favoriete versie? Laat het ons weten via: info@collectiefverlof.be !

MOJI-TIME!

Klasopstelling: een duo toont voor heel de klas

Doel: soms voelen we ons anders dan hoe we ons willen uitdrukken. Er gebeurt bijvoorbeeld iets heel ergs en je moet er eerst hard om lachen i.p.v. te helpen.

- ➔ Elke leerling uit het duo kiest [uit de lijst](#) 1 emoticon als personage. Vervolgens spelen ze een willekeurige (door de leerkracht gekozen) situatie. Kan de klas raden welke emoticon ze waren?

1. A is verdwaald, en vraagt de weg aan B.
2. A en B zijn samen op reis geweest naar centerparcs. Ze vertellen hoe leuk ze het vonden.
3. A en B vertellen samen een smoes aan de klas 'waarom ze te laat zijn'.
4. A heeft geld gestolen van B. A komt het opbiechten.
5. A heeft zich pijn gedaan. B komt helpen.

WAT HOORT BIJ WIE? 🤖

Klasopstelling: per 2

Doel: inzicht in de voorstelling vergroten

Zo werkt het:

- Toon, of geef [dit blad](#) aan de leerlingen.
- In de voorstelling zijn er meerdere personages op hun eigen manier **defect**. Ook gaan ze er allemaal anders mee om. Zoek in duo's welk personage + defect + omschrijving bij elkaar horen.
- Bespreek daarna klassikaal

- Wat vinden jullie verrassend?
- Wat vinden jullie mooi?
- Hoe zou jij er zelf mee omgaan, mocht jij dat defect hebben?
- Heb je nog tips voor de personages?

YOU'VE GOT MAIL! 📧

Hebben jullie nog vragen?

Reacties?

Advies voor Mens?

Foto's van jullie bezoek?

Of willen jullie het resultaat van een opdracht met ons delen?

GRAAG!

info@collectiefverlof.be !

Fijn dat jullie erbij waren!
Heel graag tot een volgende keer!